TÒA ÁN NHÂN DÂN **THÀNH PHỐ HÀ NỘI**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 02/2020/QĐ-PQTT	*Hà Nội, ngày 23 tháng 4 năm 2020*

QUYẾT ĐỊNH
GIẢI QUYẾT KHIẾU NẠI
TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Căn cứ các điều 2, 3, 5, 7, 43 và 44 Luật trọng tài thương mại;

Căn cứ vào Điều 409 Bộ luật dân sự năm 2005;

Sau khi xem xét Đơn khiếu nại nộp ngày 22/01/2020 của Tập đoàn hóa chất Việt Nam là bị đơn trong vụ tranh chấp số 62/18 đang được Trung tâm trọng tài quốc tế Việt Nam giải quyết giữa:

Nguyên đơn:

1. **Công ty cổ phần thiết kế công nghiệp HC ,** trụ sở tại số …… phố CL, phường CL, quận ĐĐ, TP HN.

2. **Công ty cổ phần thương mại và dịch vụ NS**, trụ sở tại tổ dân phố TM, thị xã HL, tỉnh HT;

3. **Công ty cổ phần tư vấn đầu tư và xây dựng M**, trụ sở tại số ….. phố BC, phường QTG, quận ĐĐ, TP HN.

Bị đơn: **Tập đoàn hóa chất VN** trụ sở tại số ….phố TT, phường TT, quận HK TP HN.

Sau khi xem xét các tài liệu, chứng cứ kèm theo đơn khiếu nại và các tài liệu chứng cứ khác có trong hồ sơ trọng tài thụ lý số 04/TT ngày 11/3/2020 về việc khiếu nại Quyết định về thẩm quyền ngày 14/01/2020 của Hội đồng trọng tài vụ tranh chấp số 62/18 thuộc Trung tâm trọng tài quốc tế Việt Nam (VIAC).

XÉT THẤY

I. Nội dung khiếu nại của Tập đoàn hóa chất Việt Nam đối với thẩm quyền Hội đồng trọng tài vụ tranh chấp số 62/18

Ngày 09/02/2012, Chính phủ Lào và Tập đoàn hóa chất VN (sau đây gọi tắt là bị đơn) ký kết "Thỏa thuận khai thác và chế biến muối mỏ Kali trên diện tích 10 km^2 tại huyện Nongbok tỉnh Khammouan, nước CHDCND Lào".

Căn cứ Quyết định số 291/QĐ-HCVN ngày 12/8/2015 của bị đơn về việc ủy quyền ký kết và quản lý thực hiện Hợp đồng EPC được ký kết giữa Công ty TNHH HC và muối mỏ VL, sau đây gọi tắt là "VILACHEMSALT" (là đại diện theo ủy quyền của bị đơn) và Liên danh nhà thầu TTCL - K-UTEC - CECO bao gồm các thành viên: (1) Công ty TNHH đại chúng TTCL (sau đây gọi tắt là "TTCL"); (2) Công ty công nghệ muối K-UTEC (sau đây gọi tắt là "K-UTEC"); (3) Công ty cổ

phần thiết kế công nghiệp Hóa chất (sau đây gọi tắt là "CECO"); (4) Công ty TNHH TTCL Việt Nam (sau đây gọi tắt là "TVC"); (5) Công ty cổ phần L 69-1 (sau đây gọi tắt là "LILAMA 69-1"); (6) Công ty cổ phần tư vấn đầu tư và xây dựng M (sau đây gọi tắt là "INCODEMIC"); (7) Công ty cổ phần thương mại và dịch vụ NS (sau đây gọi tắt là "NS"). Trong đó, 07 thành viên Liên danh nhà thầu được chia thành 02 nhóm sau đây:

Nhóm 1 gồm: nhà thầu TTCL, TVC, K-UTEC, ILAMA691;

Nhóm 2 gồm: nhà thầu CECO, INCODEMIC, NGASON (sau đây nhóm 2 gọi tắt là các đồng nguyên đơn).

Do phát sinh tranh chấp trong quá trình thực hiện Hợp đồng EPC các đồng nguyên đơn đã gửi Đơn khởi kiện yêu cầu giải quyết tranh chấp đến VIAC (theo thỏa thuận của các đồng nguyên đơn và bị đơn thì VIAC là cơ quan giải quyết tranh chấp).

Quá trình Hội đồng trọng tài giải quyết vụ tranh chấp, bị đơn có Đơn khiếu nại về thẩm quyền của Hội đồng trọng tài.

Ngày 14/01/2020, Hội đồng trọng tài đã mở phiên họp giải quyết tranh chấp về vấn đề thẩm quyền của Hội đồng trọng tài và đã ban hành Quyết định về thẩm quyền giải quyết khiếu nại của bị đơn và quyết định là "Hội đồng trọng tài có thẩm quyền giải quyết vụ tranh chấp".

Không đồng ý với Quyết định về thẩm quyền ngày 14/01/2020 của Hội đồng trọng tài, ngày 22/01/2020 bị đơn nộp Đơn khiếu nại đối với Quyết định về thẩm quyền của Hội đồng trọng tài tại Tòa án nhân dân TP Hà Nội.

Ngày 11/3/2020, Toà án nhân dân TP Hà Nội đã thụ lý việc Trọng tài thương mại số 04/TT về việc khiếu nại Quyết định về thẩm quyền ngày 14/01/2020 của Hội đồng trọng tài giữa các đương sự với bên yêu cầu là Tập đoàn hóa chất VN và các bên liên quan gồm Hội đồng trọng tài vụ tranh chấp 62/18 thuộc VIAC, Công ty cổ phần thiết kế công nghiệp HC, Công ty cổ phần thương mại và dịch vụ NS và Công ty cổ phần tư vấn đầu tư và xây dựng M.

Tại Đơn khiếu nại nộp ngày 22/01/2020, Tập đoàn hóa chất VN trình bày:

Hội đồng trọng tài vụ tranh chấp số 62/18 thuộc VIAC không đủ điều kiện về thẩm quyền để giải quyết vụ tranh chấp với các lý do sau:

- Điều kiện giải quyết tranh chấp bằng Trọng tài của Hợp Đồng EPC: căn cứ Điều 20 Hợp đồng EPC, các đồng nguyên đơn không tuân thủ trình tự, thủ tục giải quyết tranh chấp như các bên đã cam kết tại Hợp đồng EPC. Tại Điều 10 thỏa thuận Hợp đồng và khoản 20.2 trong Điều khoản và Điều kiện của Hợp đồng EPC. Thẩm quyền của Trọng tài chỉ bắt đầu sau khi tranh chấp đã được giải quyết thông qua "Ban xử lý tranh chấp" và "Hòa giải một cách hữu hảo" nhưng một trong các bên vẫn chưa đồng ý với kết quả giải quyết. Tuy nhiên, cho tới thời điểm hiện tại các đồng nguyên đơn và bị đơn chưa tiến hành việc giải quyết các tranh chấp thông qua Ban xử lý tranh chấp và Hòa giải.

Như vậy, căn cứ quy định nêu trên trường hợp các bên không thể hòa giải được các tranh chấp hoặc quyết định phân xử của Ban xử lý tranh chấp không thỏa mãn một trong các bên hoặc tranh chấp không thuộc trường hợp phải hòa giải thì các bên có quyền đưa vụ việc ra Trọng tài quốc tế Việt Nam để giải quyết các tranh chấp. Giải quyết tranh chấp thông qua Ban xử lý tranh chấp và Hòa giải được xem là các điều kiện tiên quyết trước khi khởi kiện tại một tổ chức Trọng tài. Việc các đồng nguyên đơn bỏ qua các trình tự, thủ tục giải quyết tranh chấp đã cam kết trong Hợp đồng EPC để nộp đơn khởi kiện là hành vi không tôn trọng sự thỏa thuận giữa các bên về việc giải quyết tranh chấp trong hợp đồng.

Thỏa thuận giải quyết tranh chấp của Hợp đồng EPC phải thông qua Ban xử lý tranh chấp và Hòa giải trước khi đưa vụ việc ra giải quyết tại Trọng tài quốc tế Việt Nam là không vi phạm điều cấm của luật, không trái đạo đức xã hội có hiệu lực thực hiện đối với các bên, có tính ràng buộc pháp lý, nên các bên phải tuân thủ và phải được chủ thể khác tôn trọng. Việc giải quyết tranh chấp liên quan và phát sinh từ Hợp đồng EPC buộc phải được giải quyết qua ba bước như đã trình bày trên.

Việc tranh chấp giữa các đồng nguyên đơn và bị đơn liên quan và phát sinh từ Hợp đồng EPC chưa đáp ứng các điều kiện trước khi đưa ra giải quyết bởi Trọng tài theo thỏa thuận về giải quyết tranh chấp tại Điều 20 của Hợp đồng EPC.

Trên thực tế, các đồng nguyên đơn và bị đơn chưa có bất kỳ văn bản, thông báo nào thống nhất hoặc không thống nhất việc cử Ban xử lý tranh chấp để giải quyết các vấn đề tồn tại, mâu thuẫn giữa các bên. Trong khi các bên đang thương thảo để giải quyết các tồn tại của Hợp đồng EPC thì các đồng nguyên đơn đã tiến hành khởi kiện bị đơn tại VIAC mặc dù không đủ điều kiện và không đúng với trình tự, thủ tục giải quyết tranh chấp mà các bên đã cam kết tại Hợp đồng EPC cũng như quy định của pháp luật. Việc các đồng nguyên đơn viện dẫn khoản 20.8 (hết hạn việc chỉ định của Ban xử lý tranh chấp) của Hợp đồng EPC làm căn cứ khởi kiện tại tổ chức Trọng tài là không có cơ sở.

Buổi làm việc ngày 27/5/2019 giữa các đồng nguyên đơn và bị đơn không phải là buổi "thỏa thuận lại về tổ chức Trọng tài giải quyết tranh chấp". Bị đơn đã chủ động yêu cầu các đồng nguyên đơn thực hiện các bước đúng theo quy định của Hợp đồng EPC để giải quyết tranh chấp nhưng các đồng nguyên đơn không hợp tác mà bất ngờ tự ý bỏ qua các bước, thủ tục như đã thỏa thuận trong Hợp đồng EPC để khởi kiện luôn đối với bị đơn. Như vậy, các đồng nguyên đơn là bên đã vi phạm quy định về trình tự, thủ tục giải quyết tranh chấp đã thỏa thuận trong Hợp đồng EPC.

- Về việc lựa chọn Trung tâm trọng tài giải quyết tranh chấp: căn cứ Hợp đồng EPC và quy định của pháp luật Việt Nam, VIAC không đủ điều kiện về thẩm quyền để thụ lý giải quyết vụ tranh chấp liên quan và phát sinh từ Hợp đồng EPC giữa các đồng nguyên đơn và bị đơn.

Khoản 20.6 của Hợp đồng EPC không quy định cụ thể tổ chức Trọng tài nào giải quyết tranh chấp mà chỉ nêu tranh chấp phải được giải quyết bởi Trọng tài ở Việt Nam, theo các Quy tắc tố tụng trọng tài của VIAC. Có nghĩa là các bên chỉ mới thỏa thuận về địa điểm Trọng tài là ở Việt Nam và Quy tắc tố tụng trọng tài của VIAC.

Đối với trường hợp chưa có thỏa thuận cụ thể về hình thức, tổ chức Trọng tài để giải quyết tranh chấp thì theo khoản 5 Điều 43 Luật trọng tài thương mại (sau đây viết tắt là Luật TTTM) thì khi có tranh chấp, các bên phải thỏa thuận lại về hình thức Trọng tài hoặc tổ chức Trọng tài cụ thể để giải quyết tranh chấp. Nếu không thỏa thuận được thì việc lựa chọn hình thức, tổ chức Trọng tài để giải quyết tranh chấp được thực hiện theo yêu cầu của nguyên đơn. Như vậy, các bên muốn đưa vụ việc ra cơ quan tài phán là Trọng tài để giải quyết tranh chấp, các bên phải tiến hành thỏa thuận về hình thức Trọng tài và tổ chức Trọng tài cụ thể để giải quyết tranh chấp.

Trên thực tế các bên kể từ khi ký Hợp đồng cho đến trước và sau khi phát sinh tranh chấp chưa từng thỏa thuận việc lựa chọn tổ chức Trọng tài cụ thể nào để giải quyết tranh chấp. Nếu muốn khởi kiện tại cơ quan Trọng tài thì các bên phải thỏa thuận về việc lựa chọn một tổ chức Trọng tài cụ thể. Trong trường hợp không thỏa thuận được thì các đồng nguyên đơn mới có thể khởi kiện tại một tổ chức Trọng tài do mình chỉ định.

Do đó, bị đơn đề nghị Toà án xem xét lại tính pháp lý của Quyết định về thẩm quyền ngày 14/01/2020 của Hội đồng trọng tài là không đủ điều kiện về thẩm quyền để giải quyết vụ tranh chấp để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho bị đơn theo quy định của pháp luật Việt Nam.

II. Ý kiến của các bên liên quan

1. Hội đồng trọng tài vụ tranh chấp 62/18 thuộc VIAC trình bày: Hội đồng trọng tài nhận định các lập luận, phân tích và quyết định của Hội đồng trọng tài đã được thể hiện đầy đủ tại Quyết định về thẩm quyền ngày 14/01/2020.

2. Công ty cổ phần thiết kế công nghiệp hóa chất, Công ty cổ phần thương mại và Dịch vụ NS và Công ty cổ phần tư vấn đầu tư và xây dựng M cùng ủy quyền cho bà Nguyễn Thị Minh H trình bày:

Các đồng nguyên đơn nộp đơn khởi kiện bị đơn tại VIAC để giải quyết tranh chấp là đúng theo thỏa thuận tại Hợp đồng EPC và theo quy định của pháp luật.

Quy định về giải quyết tranh chấp trong Hợp đồng EPC được các bên thỏa thuận dựa trên Sách bạc FIDIC hay còn được gọi là các điều kiện của Hợp đồng EDC/Dự án chìa khóa trao tay.

Hợp đồng EPC các bên thỏa thuận về trình tự thủ tục giải quyết tranh chấp tại Bước 1 là giải quyết tranh chấp thông qua Ban xử lý tranh chấp (khoản 20.2 và 20.3 tại Điều khoản và Điều kiện của Hợp đồng EPC).

Trên thực tế các đồng nguyên đơn luôn thể hiện ý chí hợp tác để có thể thương lượng, hòa giải, giải quyết tranh chấp tại Trọng tài chỉ là phương án cuối cùng. Tuy

nhiên, các hành động của bị đơn có thể ảnh hưởng nghiêm trọng đến quyền lợi của các đồng nguyên đơn nên buộc các đồng nguyên đơn phải thực hiện các biện pháp để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của của mình thông qua việc phải gửi đơn khởi kiện thẳng đến VIAC.

Việc nguyên đơn bỏ qua giai đoạn Ban xử lý tranh chấp và Hòa giải vì các lý do là bị đơn đơn phương thực hiện các biện pháp thu hồi số tiền đã tạm ứng cho các đồng nguyên đơn mà không thực hiện thanh toán và quyết toán khi chấm dứt hợp đồng, việc này gây thiệt hại nghiêm trọng cho các đồng nguyên đơn và gặp nhiều khó khăn trong việc giải quyết tranh chấp, thu hồi các khoản nợ cũng như các hoạt động khác của các đồng nguyên đơn bị đình trệ và đối mặt với nguy cơ phá sản do số tiền tạm ứng đã sử dụng để thực hiện dự án nhưng chưa được chủ đầu tư nghiệm thu và thanh toán.

Việc áp dụng phương thức giải quyết tranh chấp Ban xử lý tranh chấp và Hòa giải là không khả thi nữa bởi hai bên đã có rất nhiều công văn trao đổi qua lại trong thời gian (từ tháng 9/2016 đến tháng 01/2019), các nội dung tranh chấp các bên đều không thống nhất được.

Việc bị đơn yêu cầu giải quyết tranh chấp phải trải qua 3 bước trong khi bị đơn biết không thể và không mang lại kết quả gì trong giai đoạn Ban xử lý tranh chấp và Hòa giải, chỉ làm kéo dài thời gian và thiệt hại cho cả các bên.

Hơn nữa, trong văn bản ngày 29/5/2019 bị đơn gửi cho các đồng nguyên đơn cũng đã nêu "*các bên đang chờ phán quyết của VIAC*", như vậy bị đơn thể hiện ý chí mong muốn các tranh chấp của các bên được giải quyết tại VIAC.

Tại phiên họp giải quyết tranh chấp về thẩm quyền, các bên đều công nhận rằng hiện tại nếu bị đơn muốn quay lại để giải quyết tranh chấp tại Ban xử lý tranh chấp thì chắc chắn Ban xử lý tranh chấp không thể diễn ra, chỉ làm mất thời gian và cuối cùng sẽ vẫn phải giải quyết tranh chấp tại VIAC.

Việc lựa chọn VIAC giải quyết tranh chấp của hai bên là đúng thỏa thuận tại điểm a khoản 20.6 Hợp đồng EPC và đúng quy định của pháp luật Việt Nam.

Đề nghị Tòa án không chấp nhận đơn khiếu nại của bị đơn để đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp cho các đồng nguyên đơn.

III. Xét đơn khiếu nại của Tập đoàn hóa chất Việt Nam về thẩm quyền của Hội đồng trọng tài vụ tranh chấp số 62/18

1. Về tố tụng:

Theo quy định tại điểm c khoản 2 Điều 7 Luật TTTM, thì Tòa án nhân dân TP Hà Nội có thẩm quyền thụ lý và xem xét khiếu nại liên quan đến thẩm quyền giải quyết của Hội đồng trọng tài thuộc VIAC.

2. Về thẩm quyền giải quyết vụ tranh chấp của VIAC:

Theo quy định tại các điều 2, 3 và 5 Luật TTTM, Điều 409 Bộ luật dân sự năm 2005, thì vụ tranh chấp số 62/18 thuộc thẩm quyền giải quyết của VIAC, vì đây là tranh chấp về thương mại và các bên có thỏa thuận trong Hợp đồng EPC (ký năm 2015) là khi xảy ra tranh chấp thì sẽ được giải quyết tại (khoản 20.6) Trung tâm trọng tài quốc tế ở Việt Nam theo các Quy tắc trọng tài của Trung tâm trọng tài quốc tế Việt Nam (VIAC), điều này phải được hiểu là các bên ký kết Hợp đồng EPC đã lựa chọn VIAC là Tổ chức trọng tài giải quyết vụ tranh chấp. Do đó, việc các đồng nguyên đơn căn cứ vào khoản 20.6 gửi đơn khởi kiện đến VIAC là đúng quy định của pháp luật và đúng với thỏa thuận của các bên trong Hợp đồng EPC.

3. Khiếu nại về thẩm quyền của Hội đồng trọng tài:

Bị đơn cho rằng Hội đồng trọng tài vụ tranh chấp số 62/18 không đủ điều kiện về thẩm quyền để giải quyết vụ tranh chấp do việc tranh chấp của các bên chưa được giải quyết tại Ban xử lý tranh chấp và Hòa giải; việc lựa chọn Trung tâm trọng tài giải quyết tranh chấp chưa được các bên thỏa thuận lựa chọn tổ chức Trọng tài cụ thể nào nên Hội đồng trọng tài của VIAC không có thẩm quyền thụ lý giải quyết vụ kiện trên. Tòa án nhân dân TP Hà Nội nhận thấy theo quy định tại các điều 43, 44 Luật TTTM, thì Tòa án chỉ thụ lý và giải quyết khiếu nại của Hội đồng trọng tài trong các trường hợp là đương sự không có thỏa thuận Trọng tài, thỏa thuận Trọng tài bị vô hiệu, thỏa thuận Trọng tài không thể thực hiện được, trong trường hợp cụ thể này thì các bên đương sự có thỏa thuận Trọng tài là cơ quan giải quyết vụ tranh chấp và thỏa thuận này không bị vô hiệu.

Việc bị đơn cho rằng trước khi nguyên đơn khởi kiện ra VIAC thì giữa nguyên đơn và bị đơn phải giải quyết vụ kiện tại Ban xử lý tranh chấp và hòa giải. Ý kiến này của bị đơn đưa ra là không khả thi bởi giữa các đồng nguyên đơn và bị đơn đã có rất nhiều thư trao đổi qua lại trong thời gian từ tháng 9/2016 đến tháng 01/2019, nội dung tranh chấp giữa các bên đều không thống nhất được. Do đó, các đồng nguyên đơn khởi kiện vụ tranh chấp Hợp đồng EPC ra VIAC mà bỏ qua các bước nêu tại các khoản 20.2, 20.3, 20.4 và 20.5 là giải quyết vụ kiện tại Ban xử lý tranh chấp và hòa giải là không trái với thỏa thuận của các bên ký kết trong Hợp đồng EPC.

Từ những phân tích trên, Tòa án nhân dân TP Hà Nội không có căn cứ chấp nhận đơn khiếu nại về thẩm quyền của Hội đồng trọng tài vụ tranh chấp số 62/18 của bị đơn.

Vì những lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH

1. Không chấp nhận Đơn khiếu nại của Tập đoàn hóa chất Việt Nam về việc khiếu nại thẩm quyền của Hội đồng trọng tài vụ tranh chấp 62/18. Vụ tranh chấp giữa các nguyên đơn là Công ty cổ phần thiết kế công nghiệp HC, Công ty cổ phần thương mại và dịch vụ NS và Công ty cổ phần tư vấn đầu tư và xây dựng M và bị đơn Tập đoàn hóa chất VN thuộc thẩm quyền của Hội đồng trọng tài vụ tranh chấp 62/18 thuộc Trung tâm trọng tài quốc tế Việt Nam.

2. Hội đồng trọng tài vụ tranh chấp 62/18 và các bên tranh chấp có trách nhiệm thi hành Quyết định này.

3. Tập đoàn hóa chất VN phải chịu 500.000 (năm trăm nghìn) đồng lệ phí yêu cầu Tòa án xem xét về thẩm quyền giải quyết vụ tranh chấp của Hội đồng trọng tài, số tiền này được trừ vào số tiền đã nộp theo Biên lai số 0013952 ngày 17/02/2020 tại Cục thi hành án dân sự TP Hà Nội.

4. Quyết định giải quyết khiếu nại này có hiệu lực thi hành ngay, các bên đương sự trong vụ kiện, Hội đồng trọng tài, Trọng tài viên không có quyền khiếu nại, kháng cáo, Viện kiểm sát không có quyền kháng nghị.

Nơi nhận:
- VKSND TP Hà Nội;
- Cục THADS TP Hà Nội;
- Các đương sự;
- Trung tâm trọng tài quốc tế Việt Nam;
- Lưu HS, VP, HCTP, TKT.

THẨM PHÁN

Hoàng Ngọc Thành